

Autor: Maurice Bardèche

*Druhý díl ze třídílné minisérie, první část naleznete **zde**, závěrečnou třetí **tady**.*

Fašismus v protikladu k tomu demokratickému předkládá svůj vlastní alternativní obraz člověka i pojetí svobody, od onoho velebeného demokratického velice odlišné.

Demokracie svobodu nijak neomezuje, snad kromě zákazu škodit ostatním. Demokraté ale rychle zjišťují, že člověk může škodit vládě, aniž by škodil ostatním a jejich zákoníky se tak rychle plní politickými prohřešky. Že však člověk může poškodit národ jako celek zneužitím svobody, aniž by nutně škodil jednotlivým lidem, by nikdy nepřiznali.

Fašismus proti tomuto anarchickému pojetí svobody staví své vlastní, společenské, jež páchání újmy národu nepřipouští - *povoluje však vše ostatní*. Bylo by omylem domnívat se, že omezování svobody jednotlivce nebo myšlení patří k duchu fašismu. Když se vlády v zemi ujme fašismus, v každodenním životě se nic nemění: navzdory oblíbenému pořekadlu cinknutí domovního zvonku v sedm ráno skutečně ohlašuje mlékaře.

*Arno Breker - Fackelträger
(1940)*

Fašismus ale nikomu nedovolí vybudovat si impérium balamucením prostáček. Veřejnost není rybník, kde se může rybařit celý rok a kde mají dobře vybavení piráti právo lapat kořist do svých sítí. Každý si smí myslet, co chce a také to říct, rozptylování vůle lidí ale musí být v dobře spravované zemi trestáno, stejně jako krádež elektřiny. Nedávalo by přece smysl, kdyby právo chránilo zajíce, ale naši mysl už nikoliv.

Anarchická demokratická svoboda se ale neomezuje jen na odvádění pozornosti lidu a její vykořisťování soukromými zájmy, má i mnohem hlubší důsledky. Na všech stranách otevírá život každé povodni, nákaze či zlému větru; strhává všechny překážky dekadenci, vykořisťování a především pak průměrnosti.

Všechny nás nutí žít na otevřené stepi, bez ochrany proti nájezdníkům. Čistě negativní uspořádání má své jméno: obrana svobody. Tato svoboda ale je jako droga, kterou jednou vyzkoušíte, jako jediné pomazání křížmem - a pak je člověk ponechán napospas ve stepi, kde si svá doupata hledají různé stvůry: krysy, ropuchy či hadi, které ji mění v močál. Tato hejna zde prý mají právo růst, právě tak jako všemožné kopřivy nebo zakrslé traviny.

Svoboda nebrání ve vstupu ničemu. Veškerá špína, jíž se ostatní chtějí zbavit, má absolutní právo usadit se na stepi, promluvit, odvolávat se na zákony a také smísit naši krev se sny negroidů, pozůstatky čarodějnictví a nočními můrami kanibalů – hrůzné kvítí prorůstající nepředstavitelně cizí myšlení. Tento vznik rasy míšenců uvnitř národa je skutečnou moderní genocidou, jíž moderní demokracie systematicky prosazují.

Co se týče průměrnosti, rozmáhá se jako záhudný jed mezi národy, kterým se sice dostalo vzdělání, ale už ne cílů a ideálů. Je to duchovní malomocenství naší doby. Nikdo v nic nevěří a nikdo nechce vypadat jako naivní hejl. Demokratický stát nikomu nedodává poslání; jen prázdný hlas, svobodu bez obsahu a bez tváře, jíž mrháme na ukájení mrzkých žádostí. Všichni se stávají otroky svého vlastního sobectví a znechuceně sledují obraz vlastního ubohého štěstí ve svém bližním – a toto zrcadlo nastavené své mizérii nenávidí.

Může být fašismus vírou? To je velké slovo. Naše bezkrevná náboženství umírají a člověk tak čeká na božstva nová. Bohy sice nedokáže nahradit žádný obraz obce, lidský osud však pořád ještě může být důvodem k žití. I když jsou naše životy odsouzeny ke tmě, potěšení z budování, oddanosti, lásky a z vědomí věrného splnění naší lidské povinnosti zůstává pevným bodem, k němuž se můžeme upínat. Tyto stezky, jež jsme pro sebe vytyčili, zachránily ty z mužů našeho věku, kteří se ještě nepoddali průměrnosti a znechucení.

Ve fašistickém snu jsou ale tyto stezky k radosti otevřeny všem lidem. Není skutečného fašismu bez *ideje*, jež otevírá a ukazuje všechny možnosti velkého díla. A skutečný fašismus znamená právě zapojení celého národa do tohoto díla, mobilizaci celku; proměnit každého dělníka na průkopníka a vojáka tohoto úkolu a tak mu dodat hrdost na to, že bojoval na svém místě. Duch fašismu sestává především z tohoto: obdarit každého velikostí všemi vytvářeného díla, a tak mu dát vnitřní radost, hluboce prožívané účastenství a životně důležitý úkol, který promění a dodá světlo lidským životům.

Je ovšem chybou domnívat, že vyjádřením této ideje musí být expanzivní politika. Tato povrchní a hrubá podoba velkého počínu v naší době už dávno zastarala. Vytvoření infrastruktury země, uskutečnění spravedlivého společenského řádu zdravého národa, proměna našich života podle požadavků moderního světa či rozšíření našeho vlivu a příkladu jsou nádherné a obtížné úkoly, k jejich splnění ale může svým dílem přispět každý.

Když se všechno stane dobrodružstvím, rozvíjí to dobrodružného ducha. Přeměna Corrèze (*vysušení malarických bažin* – pozn. DP) dokáže být stejně vzrušující jako reorganizace letecké pošty – je ovšem třeba dodat myšlenku, že se jedná o něco vzrušujícího. Fašismus chápe tuto nenahraditelnou tajuplnost úspěchu a zdá se být neklamnou známkou úpadku, když je uctívání člověka nahrazeno přidělenou prací a když má národ přežívat na stravě složené výhradně ze slov, na autoritě bez programu a portrétů vydávajících se za zásady: není to ale nic jiného než oslík s policajtem za zadkem.

Fašismus tedy vede k odlišné sociální morálce než demokracie a snaží se rozvíjet typ člověka demokraciemi přehlížený nebo potíraný.

Demokraté věří v přirozeně dobrou podstatu člověka a směřování dějin pod taktovkou pokroku. Všechny části osobnosti si podle nich zasluhují rozvíjet stejnou měrou. Stát podle nich nečiní lidi morálními, jen je učí číst. Vzdělání je pro ně ovšem všelék vpravdě zázračný. Demokracie se aktivně nesnaží vytvořit svůj vlastní obraz člověka, její *dokonalý ideál* nikde neexistuje. Nedá se dokonce ani říci, že by ti ve vedení pro svůj program vybírali vhodné *subjekty*, jako to činí třeba vedoucí kněžského semináře. Ne, demokracii záleží jen na diplomech. Rozdává ocenění za skvělost. Svě nejlepší žáky vyzvedává na Pantheon, ale za sto let z ní nevzešel jediný hrdina.

Fašisté nevěří v přirozenou dobrotu člověka ani tomu, že dějiny nezvratně směřují kupředu. Vyznávají ambiciózní myšlenku, že člověk vládne mocí alespoň zčásti utvářet svůj osud. Dějinné zvraty v jejich očích samozřejmě mají své příčiny a před-příčiny, ale v posledku jsou poháněny a utvářeny energií skupiny lidí nebo i jediného člověka, bez nichž by k těmto zvrátům nikdy nedošlo. Vítězství i porážky tak pro ně jsou výsledkem směsice vzdálených příčin, nahodilostí okamžiku a vůle tvrdohlavých mužů, mezi něž však nelze postavit rovnítko - a nevzdávají se naděje, že člověk se silou své prozíravosti a energie může běhu událostí postavit. Zejména pak věří, že zodpovědnost velí rozvíjet ve vlastním národě vlastnosti, jež mu pomáhají přežít a nepodlehout nepříznivým okolnostem.

„Fašistický sen“ je třetí a závěrečnou částí díla Maurice Bardècheho *Qu'est-ce que le fascisme?* (Co je fašismus?) (Paříž: Les Sept Couleurs, 1961). Z francouzštiny přeložil Greg Johnson, druhá část, *The Fascist Dream, Part 2*, vyšla anglicky na webu Counter-Currents Publishing 2. října 2013.